

ONTVOERING VAN DE EVOLUTIE

De ontvoering van zeven wetenschappers door een religieuze sekte

© 2018 Bert Overbeek
Alle rechten gereserveerd
Omslagontwerp: Bert Overbeek

Deel 1 Hemel en aarde

1.

Haksteen draaide zijn Audi TT het onverharde pad op. Hij voelde zich volledig veilig en genoot nog na van de avond. Hij kende de weg hier blind, had hem al vaak gereden. Dit kwam goed uit, want het was donker en het regende. Het pad was modderig. Hij was nog geen 40 en slim; uitgesproken aantrekkelijk door zijn goede bouw, zijn lengte en de weelderige donkere krullen. Eigenlijk had hij de stoppelbaard niet nodig maar hij had een hekel aan scheren.

Hij had zijn publiek in de Utrechtse dom vanavond vermaakt met pittige kost. De ontstaansgeschiedenis van het heelal en de mens. Er waren geluidsopnames gemaakt voor een hoorcollege. Dat zou later worden verspreid onder geïnteresseerden. Hij had het, zoals gebruikelijk tijdens zijn lezingen, veel moeten hebben over religie. Meer dan hij wilde. Dus draaide hij de krakende plaat maar weer af.

-Ik wil niemand beledigen in zijn overtuigingen, laat ik dat vooropstellen. Maar dat we er zijn is een volmaakt toeval. Het is simpelweg niet te bewijzen dat daar een god aan te pas is gekomen. Je kunt net zo goed aannemen dat de wereld door een miereneter is gemaakt. De waarheid is helaas plat. Want hoe zit het? Als er geen sterren zouden zijn gestorven was er geen aarde geweest. Om over mensen nog maar te zwijgen. Dan waren er geen mensen geweest die over goden konden discussieren.

Dat de zaal zo vol zat, had te maken met zijn televisieoptredens van de laatste tijd. Hij was steeds vaker te gast bij de meest bekeken talkshow van het land, om wetenschapsonderwerpen te presenteren. Want hij kon zo amusant vertellen. Kijkers consumeerden fris gepresenteerde wetenschap als bonbonnetjes tegenwoordig. Hij was bovendien interessant voor jongeren omdat hij eruitzag als een popster en omdat hij iets wist van apps, machine learning en tablets.

Bij de vrouwen was hij ook populair. Er waren er veel die droomden van de hippe wetenschapper. Maar hij had iets amoureuus met Deborah Rosenthal, de dochter van een Antwerpse diamantair. Ze werkte als hoogleraar neuropsychologie aan de universiteit. Ze had hem de koosnaam *Mandelbrot* gegeven, omdat hij haar in de eerste ontmoeting het hoofd gek had gepraat over Mandelbrotplaatjes. Dat was alweer meer dan een jaar geleden. Voor zijn optreden in Utrecht had hij met haar gebeld.

-Ik ben niet van plan om de rest van mijn leven op je te blijven wachten, Mandelbrot. Het moet een keer afgelopen zijn met dat rondneuken.

-Ik neuk niet rond.

-Nee, nee. Ik moet de eerste man met jouw status nog tegenkomen die dat niet doet.

-Deborah. Hoe kan ik je overtuigen?

-Door hier vaker te komen. Kom lekker bij me wonen. Ik heb een geweldig huis.

Hij zei dat dit niet het moment was om flauw te doen en hem in de war te maken.

-Ik moet zo op.

-Dat snap ik wel, maar ik wil echt dat je begrijpt dat er iets moet gebeuren.

-Luister nou even naar me....

-We hebben het er vanavond wel over.

Haar irritatie was van de laatste tijd. In het begin was het allemaal vrij soepel gegaan. Ze waren verliefd op elkaar geworden toen ze na een bespreking in een theatercafe waren blijven hangen. De intellectuele onhandigheid om het de hele tijd over Mandelbrot te hebben vond ze grappig. Bovendien had hij een fijne stem en een mooi uiterlijk. Ze had eigenlijk vooral naar zijn stem geluisterd en naar hem gekeken.

Het was van een alles doordringende passie geweest. Hij sliep in een hotel, maar ze vroeg hem mee te gaan naar haar woning. Jan Jacob Haksteen bracht wel vaker nachten door met vrouwen, maar verliefd was hij zelden. Hij hield het vaak bij een of twee keer, om te voorkomen dat die vrouwen te verliefd op hem werden. Hij had een akelige ervaring gehad met stalken.

Op het pad, net voor een bocht naar links, zag hij in het licht van zijn koplampen een witte bestelbus die half op de weg stond. Hij kon er onmogelijk langs. Er stond een man bij die met zijn armen stond te zwaaien. Een beroerd tijdstip om hier pech met je auto te krijgen. Hij stopte, aarzelde even en stapte toen uit. Hij liep naar de man toe, die een groene legerjas met een capuchon droeg. De regen plensde om hem heen, en zijn suède Clarks zouden onder de modder zitten, wat hem koud liet.

-Moet ik u ergens mee helpen?

Niet veel later zette Deborah haar computer uit. Ze had nog wat mails te versturen en het was nu tijd voor 'Mandelbrot'. Toen pas zag ze dat het al half twee was. Hij had er al een uur moeten zijn. Ze pakte haar telefoon en belde. Nadat de telefoon een paar keer was overgegaan, kreeg ze zijn voicemail. Ze belde naar het centrum waar hij zijn lezing had gehouden. Een zware, maar vriendelijke mannenstem vertelde haar dat hij al ruim anderhalf uur weg was.

-Hij vertelde dat hij moe was en naar zijn vriendin wilde. Dat bent u, neem ik aan?

Daarna had ze nog anderhalf uur geprobeerd hem te bereiken. Tegen half drie leek het haar raadzaam om 112 te bellen. Ze kreeg iemand aan de lijn die haar vroeg wie ze wilde spreken: politie, brandweer of ambulance? Onmiddellijk nadat ze antwoordde werd ze doorgeschakeld naar de regiopolitie.

Een vrouw met een vriendelijke stem kwam aan de lijn.

-Dag mevrouw, u spreekt met Deborah Rosenthal. Ik maak me zorgen om mijn vriend. Hij zou hier rond elf uur zijn, het is nu half drie en hij is er nog niet. Als ik hem bel krijg ik zijn voicemail.

Ze sprak sneller en opgewondener dan gebruikelijk, merkte ze zelf. De vrouw aan de andere kant van de lijn reageerde empathisch.

-Ik begrijp dat u zich zorgen maakt, mevrouw, maar het is nog niet nodig. Om wie gaat het, waar kwam hij vandaan? En waar bevindt u zich?

-Ik woon op de Maarnse berg, tussen Doorn en Maarn. Hij gaf vanavond een lezing in Utrecht.

-En wat is zijn naam?

-Haksteen. Jan Jacob. Misschien kent u hem. Hij is regelmatig op televisie de laatste tijd.

De vrouw zei dat ze niet zoveel televisie keek.

-In wat voor auto rijdt hij?

-Hij heeft een grijze Audi TT.

-Weet u het kenteken?

Ze dacht na. Een paar letters kwamen in haar op, maar dat kon net zo goed van een ander nummerbord zijn. Ze wist het niet.

-Geeft niet, zei de vriendelijke mevrouw, ik voer de melding even in in de computer. Ik zal het hardop doen, zodat u me kan corrigeren als ik verkeerde dingen zeg.

Ze hoorde het geluid van een toetsenbord en de vrouw aan de andere kant van de lijn begon samen te vatten.

-Uw vriend, Jacob Jan Haksteen, gaf een lezing in Utrecht en zou 3 uur geleden met zijn zwarte Audi TT bij u op de Maarnse berg zijn. Maar hij is nog niet gearriveerd.

-Klopt, bevestigde Deborah met een bezorgde stem.

-Ik zal de melding aangeven. Het is rustig, dus ze komen onmiddellijk naar u toe. Mag ik u nog een paar vragen stellen?

-Gaat u gang, zei Deborah.

-Hoe ziet uw vriend eruit?

Ze beschreef hem als een man van 40 jaar, 1 meter 88, slank maar niet mager, donkere krullen, hij droeg trendy colberts die hij kocht in Londen. En spijkerbroeken met daaronder Clarks omdat hij een fan was van de sixties.

-U woont samen?

-Nee. We hebben een LAT-relatie.

-Zijn er verder nog bijzonderheden? Draagt hij bijvoorbeeld een bril?

-Nee. Maar mogelijk een donkerblauwe Armani regenjas.

-Zijn er medische bijzonderheden?

-Hij is zo gezond als een vis.

-En oh ja, zijn telefoonnummer.

Deborah checkte het nummer in haar telefoon en noemde het.

-Goed, ik zal het doorgeven. Ik begrijp dat het voor u een bezorgde situatie is maar vermissingen komen regelmatig voor, en de meeste mensen zijn binnen 24 uur weer gevonden.

-U kunt zich vast voorstellen dat ik daar helemaal niet gerust op ben, zei Deborah.

-Begrijp ik, maar zorg dat u wat slaap krijgt.

De volgende dag, in de middag, meldde ze zich op het politiebureau om te kijken hoe het ermee stond. Er waren twee agenten. De een was een jongeman van hooguit 25, de ander was rond de 40. De 25-jarige stond schuin achter de 40-jarige bij binnenkomst en het leek alsof hij zijn collega nadeed, met de duimen in de broekzak en zijn geheven kin. Maar ze waren vriendelijk, de 40-jarige zelfs warm.

-Wilt u iets drinken? Koffie? Thee? vroeg hij

-Graag.

-Gaat u zitten.

Deborah ging aan een tafel zitten, de 40-jarige en de 25-jarige namen tegenover haar plaats. De rolverdeling werd haar uitgelegd. De jonge agent

'liep mee' met de oudere. Hij deed ervaring op. Als ze er bezwaar tegen had, moest ze het zeggen.

-Dus uw vriend is niet thuisgekomen? zei de oudere agent die zich had voorgesteld als Muis, 'ik weet het: een vervelende naam'.

-Nee, en dat is niets voor hem, antwoordde ze.

De jonge agent die onmiddellijk na zijn collega bekend maakte dat hij Borst heette, vond in zijn betrokkenheid en gedrevenheid, dat hij alvast wel wat informatie moest geven.

-Mevrouw, het is een nare situatie voor u, hoor, maar maakt u zich nog niet al teveel zorgen. 90% van de vermisten wordt binnen een week teruggevonden. De politie krijgt 16 000 meldingen van vermissingen per jaar. Meestal loopt het goed af. Door de media krijgt de burger een vertekend beeld. Sensatieverhalen, mevrouw. Gewoon niet geloven. Hier heeft u mijn visitekaartje, want het is belangrijk dat u onze gegevens ook heeft, toch, collega Muis?

Muis sloot een kort moment zijn ogen, keek Borst vervolgens indringend aan en zei met een rustige stem dat hij even een paar dingen wilde weten, terwijl hij een pen met papier pakte.

-Hoe voelt u zich?

-Wat denkt u? Ik ben ongerust.

Muis knikte.

-Dat begrijp ik. Het is altijd schrikken, als iemand plotseling verdwijnt. Maar het is nog geen reden tot wanhoop. En voor uw begrip: er zijn geen ongelukken gebeurd in de regio; dat is informatie die collega Borst hier alvast heeft gechekt.

-Weet u het kenteken van de Audi TT van de heer ...?

-Haksteen. Jan Jacob Haksteen.

-Weet u zijn kenteken?

-Nee, niet uit mijn hoofd. Het is zoiets als 88-PTS maar het laatste cijfer weet ik niet en of de letters PTS kloppen weet ik ook niet.

-Goed, dat zoeken we wel even na.

Hij schreef het snel op in zijn notitieboek.

-Weet u wat hij aanhad?

-Dat weet ik toevallig, omdat we het twee weken geleden speciaal voor de lezing gekocht hebben in Utrecht. Een grijs pak met een lichtblauw geblokt overhemd. Hij is geen man voor een stropdas.

-Schoenen?

-Clarks. Suede. Donkerblauw, denk ik.

-En hij is bekend van radio en televisie?

-Hij zit veel in een talkshow, waar men probeert wetenschap toegankelijk te maken voor een groot publiek, maar steeds vaker verschijnt hij ook in andere shows. Veel mensen kennen hem wel.

In haar beurs had ze een foto van hem die ze overhandigde aan de agent.

-U kunt meer foto's van hem vinden op zijn website.

Muis vroeg naar het adres van de website en Borst zocht hem op op zijn mobieltje.

-Weet u wat hij bij zich had?

Dat wist ze niet precies.

-We wonen niet samen. Hij zal zijn boeken wel bij zich hebben gehad. Die verkoopt hij op dit soort avonden. Verder de gebruikelijke dingen, zoals een verschoninkje en zijn tas.

Er volgden meer vragen.

-Heeft u uw mail gecheckt?

Ze knikte.

-Ik heb geen mail ontvangen.

-U woont niet samen, zegt u.

-We zijn, zoals men dat noemt, minnaars.

-Ziet u elkaar vaak?

-Regelmatig. Wekelijks. En dan steeds 2 dagen.

-Is een van u beiden getrouwd?

Ze trok een wenkbrauw op.

-Hij moet dit vragen, zei Borst maar nog voordat hij aan een uitleg kon beginnen keek Muis hem aan. Het effect was dat hij zweeg.

-We hebben iets als een relatie met elkaar. Ik weet niet zo goed hoe ik dit moet uitleggen aan mensen die gewend zijn aan traditionele relatiepatronen.

We zijn niet zo goed in een hokje te plaatsen.

-We zijn hier wel wat gewend, glimlachte Muis. U bent waarschijnlijk, zoals de jeugd dat zo mooi zegt, friends with benefits.

Borst knikte. Dit begreep hij.

-Iets meer dan dat, maar het gaat in de richting, bevestigde Deborah. ///

Nadat de agenten hun informatie hadden verzameld, zeiden ze dat ze nog niet het vermoeden hadden dat Jan Jacob Haksteen gevaar liep. Mocht hij 'morgen' nog vermist zijn, dan kon ze contact opnemen. Ze kon ondertussen zelf al wel actie ondernemen, als ze dat wilde.

-Zorg dat u niet alleen bent vanavond. U kunt vrienden en bekenden bellen om te vragen of zij iets weten. Wij kunnen morgen een foto van hem op de politiesite zetten, wilt u dat? Of is dat niet nodig met zijn bekendheid?

-Ik denk het niet, zei ze.

-Pas op met media, zeker omdat uw vriend populair is van radio en televisie. Die media zullen er bovenop zitten. Mocht u willen dat het contact met hen via de politie loopt, dan horen we dat graag van u.

Ze schudden haar hand, gaven hun visitekaartjes met telefoonnummer en deden haar uitgeleide.

-Ik kreeg de indruk dat je uit je hoofd alle reglementen begon op te dreunen, mompelde Muis toen haar auto van de parkeerplaats reed.

Haar huis aan de Maarnse berg was op twee manieren te bereiken. Je kon een rechtstreekse afslag nemen vanaf de Amersfoortseweg, aan de Doornse kant. Via deze onverharde bosweg bereikte de automobilist het weidse open veld dat omzoomd was met boomgroepen. Op mooie dagen gingen er veel wandelaars over het veld dat veel weg had van een heide.

De andere weg liep vanaf de Maarnse kant, langs een plas, via een eveneens onverharde weg omhoog naar een bungalowparkje met kampeermogelijkheden. Die laatste route nam ze; Jan Jacob nam bij wijze van uitzondering ook nog wel eens de andere weg, meestal omdat hij de gewoonte had om een patatje met te halen, voordat hij naar haar toe kwam.

2.

Hij werd op een stoel gezet, nadat hij onder begeleiding een aantal trappen was afgedaald en een deur was doorgedaan. Hij had drie trappen geteld; twee wat kortere, toen een deur en toen een langere. Hij moest ergens onder de

grond zitten, stelde hij vast. De drie mannen, die onderweg geen woord hadden gezegd tegen de geblinddoekte Jan Jacob Haksteen, zwegen ook nu. Hij had geen idee wat ze met hem van plan waren. Hij ging uit van het ergste, dan viel het misschien mee. Het was een gerichte actie; dat ze juist hem ontvoerden, was geen toeval. Ze wisten wie hij was, ze wisten waarschijnlijk dat hij op deze avonden naar Deborah ging en ze wisten ook dat hij een lezing in Amersfoort had gegeven.

De mannen spraken een Slavische taal tegen elkaar. Het leken hem geen extremistische moslims, al wist je het nooit. Regelmatig bekeerden Europeanen zich tot de islam en er waren er onder hen die fundamentalistisch werden, zoals bijvoorbeeld Morten Storm die later gerecruteerd werd door de westerse veiligheidsdiensten, en die daar een boek over had geschreven. Mogelijk waren het Bosniërs, maar hij kende een paar Russische woorden en op basis daarvan nam hij aan dat het Russen waren. Het uiterlijk van de man die hem had tegengehouden op het pad, was dat van een blanke Europeaan. Kaukasisch noemden dating sites dat, wist hij uit een andere fase van zijn leven.

Als zijn ontvoering inderdaad een bewuste poging was, dan was de kans aanwezig en zelfs groot dat het om een religieuze groepering ging. Maar dat hoefden niet per se moslims te zijn. Hij herinnerde zich een politieserie, waarin christelijke fundamentalisten moorden pleegden op mensen die voor abortus kozen. En ex-minister Borst was vermoord door een man die omwille van christelijke motieven tegen euthanasie was. Dat hij aan religieuze fundamentalisten dacht, lag dus voor de hand. Zijn lezingen waren voor hen waarschijnlijk kwetsend, hoewel hij geen enkele intentie had om wie dan ook te grieven of te beledigen. Maar bij fundamentalisten maakte dat niet uit. Het maakte voor hen niet uit hoe het was of hoe jij het zag; het ging hen om bevestigingen van hun wereldbeeld en de motivatie van andersdenkenden was a priori fout.

Jan Jacob Haksteen had geen idee in welke stad of regio hij was. Hij had met zijn handen vastgebonden op de bank van een auto gezeten, tussen twee van de drie mannen in. De bank zou achterin de bestelauto staan die hij gezien had. Ze hadden misschien wel een paar uur gereden. Er waren veel bochten tijdens de rit. Ze hadden misschien alleen maar rondjes gereden, maar er waren ook stukken lange rechte weg, dus misschien waren ze toch verder weg dan hij dacht.

Hij zat op een stoel en hoorde hoe de voetstappen van de mannen zich van hem verwijderden.

-Don't move, hadden ze in het Engels bevolen met hun Oosteuropese accent. De deur werd gesloten en op slot gedaan. Hij voelde zich uitgeput. Er werd popmuziek aan gezet: het laatste album van de popgroep alt-J. Dit verzekerde hem er nog eens van dat het om een gerichte ontvoering ging. Voordat hij aan zijn lezingen begon, werden altijd 15 minuten nummers van alt-J gedraaid. Ongeveer even lang draaiden ze nu de muziek, zonder dat er iets gebeurde. Toen werd de muziek onderbroken door een stem. Op televisie vervormden de programmamakers stemmen, wanneer er een crimineel werd geïnterviewd of iemand die bang was voor represailles of wraakacties. Er kwam dan een trillende stem uit, die veel leek op de stemmen uit Disney Cartoons, al waren ze minder snel. Zo klonk ook deze stem die van iedereen had kunnen zijn.

-Goedemorgen, meneer Haksteen. U kunt uw blinddoek afdoen.

Hij deed wat hem werd opgedragen en zag waar hij was. Hij bevond zich in een betonnen ruimte van ongeveer 6 bij 7 en met een hoogte van 3 meter. Alles was van beton, behalve de deur en een luik in de grond: de wanden, de vloeren en het plafond. Aan de wand tegenover de stoel die in het midden van de ruimte stond hingen twee luidsprekers, ongeveer 2 meter uit elkaar. Toen hij rondkeek zag hij verschillende camera's. Er stond een televisie in de hoek met een Blue Ray/DVD-speler. Nergens was een telefoon. Zijn eigen telefoon had hij op de plaats van de ontvoering

Achter de stoel, in de hoek van de ruimte, bevond zich een matras waarop een dekbed met kussens lag. Er hing een reproductie boven het bed; een beroemde foto van de aarde vanaf de maan. De verlichting in de ruimte bestond uit tl-buizen. Rechts voor hem, naast een luidspreker was een deur en aan de andere kant, bij het matras eveneens.

-En? Hoe bevalt u de nieuwe behuizing? vroeg de stem.

-Niet zo goed, zei Haksteen. Ik vraag me af wat ik hier doe.

-Tut, tut, tut, niet zo ongeduldig. We houden niet zo van haastwerk hier. Het zal u allemaal vanzelf wel duidelijk worden.

-Dit is een ontvoering. Misschien gaat u me wel vermoorden.

-Vermoorden. Wat een bombastisch woord voor een wetenschapper. En dat terwijl u zo geweldig kunt relativeren, blijkt uit uw voordrachten. U heeft daar een waar specialisme van gemaakt.

De stem kuchte.

-Nou, neemt u van mij aan dat u dat relativeren nodig heeft vanaf nu.

-Moet ik u ergens mee helpen?

-Dat moet u niet alleen, dat gaat u ook doen. En weet u wat het fijne is?

-Nee.

-U hoeft voorlopig helemaal deze ruimte niet uit. We hebben het zo geregeld dat u in uw ruimte kunt blijven de komende periode. Die deur naast uw matras leidt naar een douche met toilet. We hebben er schoonmaakspullen bij gezet, zodat u geheel zelfwerkzaam kunt zijn.

-En wie zijn 'we'?

-Dat komt nog, dat beloof ik u. Maar eerst wil ik u als goede gastheer een beetje wegwijs maken. In de la van het bureautje dat tussen de luidsprekers staat vindt u een antieke laptop. Zonder internet helaas. Uw telefoon, ach, dat weet u. Die hebben we gedemonteerd en vernietigd. Anders was u gemakkelijk te traceren geweest. Dat had ons maar in de problemen gebracht.

Ze waren niet achterlijk.

-Waarom heeft u mij ontvoerd?

-Zal ik u daar nu maar eens een direct antwoord op geven?

-Graag.

De beleefdheid in het contact irriteerde hem, en was erger dan de kille ruwheid van zijn ontvoerders.

-We hebben u meegenomen vanwege uw werk en vanwege uw redevoeringen.

-Daar kan ik alle kanten mee op, antwoordde hij.

-Dat klopt, maar met dit antwoord moet u zich maar even verzoenen. Voor nu is het belangrijk dat u een tekst opschrijft die ik u zal dicteren. Pen en papier vindt u in de lade. We zullen uw tekst gebruiken om uw Deborah en anderen te laten weten dat u nog leeft.

De stem kuchte even.

-Het spreekt vanzelf dat u meewerkt. Bij voorkeur op basis van vrijwilligheid. Anders moeten we andere middelen inzetten en dat doen we liever niet. Zelfs al beschikken we over afgetrainde vechtmachines en scherpschutters. Nu hoeft u nog niet direct dood, maar we kunnen het u toch erg lastig maken. Ik doe dus een beroep op uw medewerking en gezonde verstand.

Nu hoeft u nog niet direct dood.

-Ik heb geen keus.

-Het bevalt mij dat u het zo goed begrijpt. U bent een verstandig mens. En u ziet, wij leggen u het zwijgen niet op. U mag rustig wat zeggen. Uit u zich vooral. Wij zullen u niet afrekenen op een geirriteerde opmerking, of een belediging. Wij begrijpen dat best. Als u maar wel doet wat wij van u vragen. Anders kunnen we onaangenaam worden. Heel onaangenaam.

In opdracht van de stem stond Haksteen op en liep naar het bureautje. Hij haalde pen en papier uit de lade en zette zijn stoel onder het bureau.

-Zegt u maar wat ik moet opschrijven, zei hij en hij hoopte dat het de laatste keer was in zijn leven dat hij iets tegen zijn wil moest doen op commando van een smurfenstem.

3.

Kees Krijnen, 59, grijs vol haar, 1 meter 81, en voor zijn leeftijd bovenmodaal gespierd door de sportschool, werkte al 35 jaar op de redactie van het Nieuwsblad van het Noorden. Hij was ooit als sportjournalist begonnen, maar dat vak had hij losgelaten en hij was meer over politiek gaan schrijven. De laatste vijf jaar richtte hij zich echter op regionaal nieuws. Hij schreef over Noord-Oost Groningen, de regio waar steeds vaker lichte aardbevingen ontstonden door gasboringen. En nu Google besloten had om zich te vestigen in de regio, was er weer volop nieuws. Daar was Krijnen wel blij mee, want de Brabander van geboorte begon zich te vervelen met de dagelijkse ongein van een provincie waar hij zich, ondanks zijn werk, nooit thuis was gaan voelen.

Hij woonde in Noordbroek, in een oud 18^e eeuws huis, op een kruispunt van wegen. Een journalist hoefde niet per se op de redactie te werken; dat kon ook thuis. Zijn vrouw werkte bij de Universiteit van Groningen en was om half 8 weggegaan. Hij kon nog even blijven liggen, maar om 8 uur was hij te ongedurig geworden. Eerst maar eens kijken of de krant al was bezorgd.

Hij liep in zijn ochtendjas naar de groene postbus met hun huisnummer erop, die aan het begin stond van de oprijlaan naar de garage. Hij moest nodig de heg bijknippen en het gras maaien van de saaiste tuin van de provincie Groningen. Hij opende de postbus en pakte de krant. Maar er was niet alleen een krant. Er was ook een grote witte envelop.

Hij liep zijn huis weer in, maakte een kop koffie en ging aan de tafel in zijn woonkamer zitten. Hij opende de envelop. Een handgeschreven brief. Hij keek onmiddellijk wie hem had ondertekend. Jan Jacob Haksteen. Kende hij die naam? Dat zou zomaar kunnen. In de loop van zijn journalistieke jaren had hij zoveel mensen leren kennen, dat hij niet al hun namen meer wist. Hij kon zich er ontzettend aan irriteren dat hij geen namen meer onthield.

Toen schoot het hem te binnen. Ach natuurlijk, Jan Jacob Haksteen. De talkshow wetenschapper. Had hij hem niet onlangs gezien in de show van

die snelle populaire televisiepresentator? Waar had die man het ook al weer over toen? Geen idee eigenlijk. Was het niet iets met tektonische platen? Hij bedreef een of andere ongezellige betawetenschap. Wetenschappers waren betweters, vond Krijnen, en je moest ze vooral wantrouwen als ze losjes gingen doen. Uit hun strategie om de gewone man erbij te betrekken bleek vooral minachting. Ze spraken met een enthousiasme dat hen niet eigen was, zoals een vader een puberzoon toesprak. Hij begon de brief te lezen nadat hij een plaat had opgezet van de door velen vergeten sing-a-song-writer Jim Croce.

‘Geachte heer Krijnen,

Dit is een teken dat ik, Jan Jacob Haksteen, leef. Ik ben ontvoerd om redenen die later bekend zullen worden gemaakt. Op dit moment hebben mijn ontvoerders geen plannen om mij van het leven te beroven, maar dat kan veranderen, wanneer de politie en media de eenvoudige eisen van mijn ontvoerders de komende periode niet zullen inwilligen.

Mijn ontvoerders willen en zoeken via mij de publiciteit. Mijn bekendheid is een prachtig masker voor hun identiteit die zij nooit bekend zullen maken. Het gaat hen niet om eer of persoonlijk gewin. In deze jungle van onzinnige wetenschappelijke opvattingen zal een stem die alles zal herscheppen luider klinken. Mijn ontvoering is daar een bescheiden bijdrage aan.

Zij verwachten van u, meneer Krijnen, dat u deze brief niet alleen aflevert bij de politie, maar dat u hem tevens publiceert op de website van uw krant. Mocht u dat niet doen, dan zien zij zich niet alleen genooddaakt om iets te ondernemen dat schadelijk is voor mij, maar ook voor u.

Maar zij zijn van mening dat hun verzoek zo gemakkelijk in te willigen is, dat u het zover niet laat komen. In de loop van de week volgt er meer informatie.

Met hartelijke groet, mede namens de leden van 2828.

Jan Jacob Haksteen

PS Zou u de groeten willen overbrengen aan mijn geliefde Deborah?’

Krijnen herlas de brief nog een keer. En natuurlijk ontging het hem niet: dit was nieuws. Het ging over de ontvoering van een landelijk bekende persoonlijkheid. Hij hield ook rekening met een grap, maar dat kon je er in een artikel bij zetten. ‘Of de toedracht van het bericht juist is, is onduidelijk. Wij brengen nieuws omdat wij vinden dat wij u op de hoogte moeten houden van de dingen die gebeuren.’

De volgorde had hij snel bepaald: eerst de krant, dan de politie. Een uur later stond het bericht op de website van het Nieuwsblad van het Noorden. De hoofdredacteur belde hem enthousiast op.

-Goed gedaan, Krijnen. Dit zet de krant weer op de kaart.

En dat kon de krant goed gebruiken. Het internet had in de dag- en weekbladwereld een ware veldslag aangericht. De kranten hadden de grootste moeite het hoofd boven water te houden.

-Ik bewijs de krant graag een dienst, dat weet je, lachte Krijnen, maar ik moet nu echt de politie bellen.

Uiteraard waren die via de media al op de hoogte gesteld. Ze waren *not amused*, hadden als eerste geïnformeerd willen worden. Bovendien hadden ze dan overleg kunnen voeren over de strategie. Want misschien was het handiger geweest om de brief niet te publiceren. Ze lieten hem weten dat hij en zijn krant de volgende keren niet de eerste waren die geïnformeerd zouden worden over belangrijke politiekwesties.

-We zien je trouwens graag even op het bureau om wat vragen te beantwoorden.

-Vanzelfsprekend. Ik ben er binnen een half uur.

Iets meer dan een half uur later zat hij op het bureau in een kantoor vragen te beantwoorden.

-Waarom heb je ons niet onmiddellijk geïnformeerd? vroeg de vrouwelijke politiefunctionaris die zich had voorgesteld als Merit Spoelstra. Geen mooie vrouw, stelde hij vast, maar door levenservaring vertoonde ze een aantrekkelijk soort onbewogenheid. Hij schatte haar rond de 45. Op die leeftijd deden sommige vrouwen (en zij was daarop geen uitzondering) van alles met hun haar, dat ze beter niet konden doen. De verkeerde lengte, de verkeerde kleuren, soms te stijl, dan weer te krullerig. Zij had het te kort geknipt en het veel te zwart geverfd; halflang haar in een gematigde kleur zou haar beter hebben gestaan. Ze wilden er tegenwoordig allemaal uitzien als barricadebestormers. Waar waren de charmante vrouwen van de jaren zestig en zeventig gebleven? Monroe, Garbo en Bardot hadden het beter begrepen.

-Beroepsdeformatie, antwoordde hij.

-Beroepsdeformatie?

-Ja, journalistieke beroepsdeformatie. Ik had een scoop. Ze zuchtte.

-Jullie blijven een irritante beroepsgroep.

-Dat zijn we, glimlachte hij. Ratten van de ergste soort. Altijd op zoek naar ellende en altijd haantje de voorste.

-Wees er maar trots op.

Hij overhandigde haar de brief.

-Het document.

-Ik heb wel een paar puntjes, Krijnen. Dit is bewijsmateriaal en zo'n brief kan goede diensten bewijzen bij sporenonderzoek. En we zijn absoluut niet blij met de publicatie van de brief op de weblog van de krant. Ik onderzoek nog of we er iets strafrechterlijks mee kunnen. Het is gewoon niet in belang van het onderzoek.

Ze blufte, vermoedde hij. Hij begon te lachen.

-Journalist vervolgd omdat hij zijn werk doet. Dat zal het goed doen in de pers. Ik zal er een dagboek over bij houden.

Een man bracht koffie binnen en ze schoof hem een kop toe.

-Zo en nu ben ik waarschijnlijk ook nog een verdachte, grijnsde hij. Haar gelaatsuitdrukking bleef strak.

-We vragen ons natuurlijk af waarom de brief naar jou is gestuurd.

-Geen idee. Ik ken Haksteen niet persoonlijk.

-Hij is bekend van televisie. Je hebt hem nooit geïnterviewd?

-Nee, ik moet je teleurstellen.

Spoelstra's toon werd scherper. Haar ogen priemden.

-We moeten toch onderzoeken of er een of andere relatie bestaat tussen jullie. Of je redenen hebt om hem te gijzelen. En wie je helpers zijn. Als die er zijn.

-Hou nou toch op, joh, riep hij lachend uit. Ik vond de brief in mijn postbus vanochtend. Ik kwam mijn bed uit en dacht lekker de krant te gaan lezen.

-Ik wil toch graag van je weten wat je de afgelopen 24 uur hebt gedaan.

Het werd vervelend. Het was misschien naïef, maar hij had er nooit rekening mee gehouden dat hij als verdachte zou kunnen worden beschouwd. De brabantse olijkheid verdween uit zijn gezicht en maakte plaats voor bedachtzaamheid.

-Ik ben gisteren de hele dag op de redactie geweest. Alleen in de middag heb ik even een interview gedaan met een man uit Zuidbroek die stadjes bouwt met luciferhoutjes.

Ze trok een wenkbrauw op.

-Ja, je moet toch wat in Noord Oost Groningen. Hij schijnt er prijzen mee te winnen.

-Ga door, zei ze flegmatiek.

-Gisterenavond ben ik naar de opera geweest. Tosca komt niet elke dag naar Groningen. Ik sta vast op de beveiligingscamera's van de zaal. Daarna heb ik nog wat gedronken in het theatercafe. Vervolgens ben ik naar huis gegaan, heb nog even met een buurvrouw gesproken die haar muis uit liet...

-Muis?

-Een dier dat voor hond doorgaat maar dat predikaat nauwelijks verdient. Dat zei ik gisterenavond ook tegen haar, voor de grap. Is het nou een muis, een mol of een rat? Het irriteerde haar.

-Die irritatie kan ik me wel voorstellen.

Het was de eerste keer dat Merit Spoelstra een lach toonde en toen was ze toch mooier dan hij had verwacht. Maar ja, mooier, wat schoot je daarmee op? Schoonheid was het gordijn waar achter vrouwen soms rokende beerputten verborgen hielden.

-Ik ben irritant en ben daar trots op.

Deze keer lachte hij niet.

-Daarna ben ik in slaap gevallen bij die politieke serie die nu draait. Kom, kom, hoe heet hij ook alweer?

-De coalitie?

-Zo heet hij. Verdorie, ik begin steeds vaker woorden te vergeten.

-Alzheimer Light, zei ze koeltjes.

-Je bent dus gezien door de buurvrouw?

-Ja.

-Hoe heet ze?

-Geen idee. Maar ze woont op nummer 54.

-Je numeriek geheugen functioneert beter dan je namengeheugen.

Een grap is alleen leuk als je er een beetje speels bij kijkt, trut, dacht hij. Maar dat deed ze niet, speels kijken.

4.

Ondertussen had het nieuwsbericht van Krijnen ook de politie op de Heuvelrug bereikt en uiteraard was er gebeld met collega's in het noorden. De brief van Haksteen, die samenviel met de vondst van de Audi TT,

veranderde de aanpak van het ene op het andere moment. De politie had nog geen actie ondernomen. Maar de vermissing was nu in een gijzeling veranderd, en dat leidde tot onmiddellijke actie.

De zaak werd doorgegeven van de politie naar de recherche. Omdat Borst de gebeurtenissen buitengewoon goed beschreven had, met iets teveel details, dat wel, kregen Muis en Borst een compliment van Riena Weijmar, de hoofdinspecteur van de recherche die het onderzoek zou gaan coördineren en leiden.

-Goed gedaan, mannen, zei ze terwijl hun leidinggevende toekeek hoe ze het compliment zonder veel trots tot zich namen. Ze hadden gewoon hun werk gedaan.

Inspecteur Coen van der Bracht, volgens vrouwelijke collega's een erg 'lekker ding', ging bij Deborah langs. Een onbekende man die zich als Sam voorstelde, deed open en begon, toen ze plaats hadden genomen in de stoelen, gelijk te praten. Toen ze via een vriendin vernam over het bericht uit het Nieuwsblad van het Noorden, belde ze onmiddellijk met de politie. Ze was teveel op de inhoud van het bericht gericht om boos te kunnen worden op journalist of politie. Dat was ze waarschijnlijk wel geworden als ze geen 'partijhebbende was in deze afschuwelijke situatie'.

-Mijn limbische systeem heeft me behoorlijk wakker gehouden de afgelopen nacht, zei ze. Haar gezicht tekende.

-Ze is niet eens zo heel erg uit haar doen, zei Sam die bij de deur al had verteld dat hij de broer was van Deborah.

-Dat kan ik me voorstellen, zei de lange, bruinogige rechercheur die met een hand door zijn donkere krullen ging. Een geliefde die vermist is lijkt me vreselijk.

Hij staaarde even voor zich uit.

-We waren niet zo blij met het bericht van het Nieuwsblad van het Noorden, mevrouw Rosenthal. Aan de andere kant was het een eis van de gijzelaars dat de brief gepubliceerd werd in de krant, dus we hadden het als politie waarschijnlijk toch niet verborgen kunnen houden. Je kunt beter medewerking verlenen in zo'n situatie.

De brief is bezorgd bij een journalist. Buren hebben niets gehoord of gezien. Het huis staat vrij, net als de huizen eromheen en er passeert weleens meer een auto 's nachts. Het zal dus moeilijk worden om te achterhalen wie de brief gepost heeft. We hadden meer baat gehad bij een mail, want dan kun je adressen achterhalen. Natuurlijk hebben de gijzelaars daarom voor een brief gekozen.

-Ze kunnen toch vingerafdrukken vinden?

-En DNA-sporen. We doen altijd dat soort onderzoeken. Maar het kan zo maar zijn dat de gijzelaars weten hoe die onderzoeken werken. Dan hebben ze maatregelen genomen om sporen te vermijden en dat wijst op een goed doordachte actie. In dat geval hebben we met mensen te maken die de gijzeling onderkoeld hebben voorbereid. Uiteraard zullen we in de registers kijken of we vergelijkbare vondsten hebben gedaan in het verleden. Mogelijk zijn er meer van dit type brieven gevonden. Dan hebben we een richting.

-Jullie zetten toch wel alles in om aanknopingspunten te vinden? Dit is iets anders dan fietsen stelen.

Hij knikte.

-Dat het iets anders is dan fietsen stelen, lijkt me duidelijk.

Sam kwam binnen.

-De Telegraaf, verzuchtte hij, ze wilden van alles weten.
-Wat heb je gezegd? vroeg ze.
-Dat ze contact op kunnen nemen met de politie. Ze drongen nogal aan.
-Een goede reactie, complimenteerde Coen. Wij zullen via het bureau Communicatie een bericht doen uitgaan dat de familie met rust wil worden gelaten.
-Ze vroegen of de relatie met Deborah nog wel goed is. Ze hadden dingen gehoord, zeiden ze.
-Ze vragen altijd de meest irritante dingen, zei Coen met een frons.
Ze vertelde hem dat ze familie en vrienden had gebeld ('werkelijk tientallen') om te vragen of zij iets van Jan Jacob hadden vernomen, of iemand hem nog had gezien en of iemand hem nog had gesproken, nadat hij haar gebeld had.
-Mijn laatste contact met hem was niet leuk. Ik maakte hem verwijten over onze relatievorm. We LAT-ten, zoals dat heet. Daar ben ik ontevreden over en soms houd ik die verwijten niet binnen. Zoals gisteren. Je verwacht niet dat iemand ontvoerd gaat worden.
Haar mobiele telefoon ging. Sam nam hem op en liep er mee de kamer uit.
-Vindt u het goed dat ik u nu een paar vragen ga stellen?, vroeg Coen.
-Natuurlijk. En we kunnen wat mij betreft tutoyeren.
Dat vond hij prima.
-Ken je mensen die een hekel aan hem hebben?
-Niet dat ik weet. Hij is een publieke figuur en er zijn wel mensen die de discussie met hem zoeken. Op internet vooral.
-Je weet niets over haatmails of -telefoontjes?
-Hij kreeg wel eens boze mails, maar hij ging er erg onverschillig mee om.
-Zei hij er wel eens iets over? Uit welke hoek die mails kwamen bijvoorbeeld?
-Weinig, hij sprak niet zoveel over die dingen. Maar ik weet wel dat hij vaak discussies moest voeren met fundamentalistische christenen, en soms ook met moslims.
-Fundamentalistische christenen?
-Ja, christenen die tegen abortus, euthanasie en homo's zijn. Mensen die denken dat de bijbel van koft tot koft gods woord is. Met moslims had hij niet zoveel problemen. Heb je er bezwaar tegen dat ik rook?
-Het is je eigen huis.
-Maar als iemand bezwaar maakt, dan rook ik niet.
-Ik heb geen bezwaar.
-Christelijke fundamentalisten zijn tot nu toe ongevaarlijk in Nederland. Er zijn wel wat incidenten geweest maar wij zoeken het in eerste instantie niet in die kringen. Nog niet. Had hij vijanden in die wereld?
-Niet dat ik weet. Maar ja, in een LAT-relatie ken je niet al de vrienden van je partner.
Hij knikte.
-Zat er een bepaalde regelmaat in zijn bezoeken aan je?
-Ja, daar word ik niet zo blij van, maar hij is er altijd op dezelfde momenten. Woensdagnacht blijft hij en in de weekends van zaterdag op zondag, eens in de twee weken. Eigenlijk gaat hij altijd stipt om 2 uur zondagmiddag weg.
-Is hij weleens vaker zomaar niet thuisgekomen?
-Nee, hij is een man van afspraken.
Coen knikte nadenkend.
-Laten we eens zien wat we vermoeden. Hij geeft een lezing, drinkt niets achteraf, rijdt naar zijn vriendin die op de Maarnse berg woont en vlakbij de

woning van zijn vriendin wachten een paar mensen hem op. Mogelijk is hij zelf uit zijn auto gestapt, dus vermoedelijk hebben ze hem de weg versperd. Hij is meegenomen en vervolgens ontbreekt ieder spoor. Dan stuurt hij een brief aan een journalist. Of beter: wordt er namens hem een brief aan een journalist gestuurd. Want ik vermoed dat hij de tekst niet zelf bedacht zal hebben. Dus zijn ontvoerders willen iets. We moeten het afwachten en hopen dat ze hem goed behandelen.

-Maar zullen ze dat doen? verzuchtte Deborah.

-Laten we er van uitgaan van wel. Bij ontvoeringen en gijzelingen worden mensen zeker niet altijd slecht behandeld.

Hij keek nadenkend voor zich uit toen plotseling uit zijn iphone een ringtone klonk. Hij las een bericht en richtte zijn blik weer op haar.

-We willen zijn mail, facebook en twitter hacken maar dat loopt via de officier van justitie. Kennelijk heeft hij ze wel gehad, want hij had het er met je over. Ze keek hem afwachtend aan.

-Ik denk hardop, Deborah. Sorry.

-Natuurlijk weten ze alles van computers, zei Deborah. En dat is precies de reden waarom ze niet via de computer communiceren. Dan zijn ze moeilijker te vinden.

Hij knikte.

-Je moet bij de politie komen werken.

Ze glimlachte door haar bezorgdheid heen.

-Ik zou graag de mensen willen spreken die je zelf hebt gesproken. Verder doen we nog een buurtonderzoek.

5.

Haksteen was na het schrijven van de brief aan...ja, aan wie?...nog lang wakker geweest, maar naar mate de tijd vorderde had de slaap hem overmand. Hij was op het matras gaan liggen, onder het dekbed dat te oordelen naar de geur pas gewassen was. Hij had geen idee hoe lang hij geslapen had toen hij wakker werd, en moest aan een televisieprogramma denken waarbij bekende TV-persoonlijkheden 24 uur tot elkaar veroordeeld waren in een afgesloten studio.

Toen hij wakker werd, was hij zoals gebruikelijk onmiddellijk alert. Dat had hij zijn leven lang al, dat hij binnen tienden van een seconde de omstandigheden scherp kon beoordelen waarin hij zich bevond. Hij noemde dat de *horizon van zijn actualiteit*.

-De horizon van mijn actualiteit is schoon, zei hij dan hardop, zowel wanneer hij iemand in zijn buurt had als wanneer hij alleen was. Vandaag was de horizon niet schoon. Er was geen horizon te bekennen in de betonnen bunker waar onbekenden hem opgesloten hadden zonder dat hem duidelijk was waarom. Hij zat opgesloten in zo'n Chinese of Japanse prent zonder horizon, in het eeuwige grijs van beton en steen, waar een mens als hij niet te lang moest zitten. Je werd er depressief en lusteloos van.

Toen hij wakker werd begon alt-J weer en de muziek zou een hele tijd blijven doordraaien. Hij had geen horloge, dat had hij weggedaan na de aanschaf van de mobiele telefoon, die het oude kleinood overbodig had gemaakt. Hij voelde zijn maag, had trek, maar daar was aan gedacht want er stond een

ontbijt. Een soort hotelontbijt, op een dienblad. Als intelligente man leek het hem het beste om zich aan de omstandigheden aan te passen, er niet aan te denken dat hij nu een ontbijt met Deborah had kunnen hebben na een mooie liefdesnacht, waarin hun meningsverschil minder belangrijk was geworden.

Nadat hij de ochtendmaaltijd had gebruikt was hij een paar uur alleen met zichzelf en de muziek. Een aantal malen had hij geprobeerd contact te zoeken door 'Hallo' te roepen, meestal gevolgd door de vraag 'Is er iemand?' Maar er kwam geen antwoord, hij moest zich tevreden stellen met alt-J. Na een paar uur begon zijn lievelingsmuziek hem melig in de oren te klinken, met name de stem van de zanger. Juist toen hij van verveling in slaap dreigde te vallen, begon de smurfenstem weer te praten.

-Goedemiddag, meneer Haksteen.

-Goedemiddag, antwoordde hij met een kuch. Zijn stem moest nog wakker worden.

-U heeft voortreffelijk geslapen, hebben wij kunnen vaststellen.

Hij knikte.

-Dat zal wel, dat u dat heeft kunnen vaststellen, zei hij nonchalant.

Het was na die opmerking zo'n 2 minuten stil. Haksteen had geen behoefte de stilte te verbreken. De smurfenstem begon uit het niets te spreken.

-Mijn excuses. Ik moest koffie pakken want we gaan even praten. Ik wil een aantal uitspraken uit uw redevoeringen checken.

Haksteen stond op uit de stoel waarin hij plaats had genomen. Hij realiseerde zich dat zijn conditie er niet op vooruit zou gaan als hij in deze bedompte ruimte niet bewoog. Hij wist dat omgevingen sterk kunnen bepalen hoe je je gaat gedragen. Dit was een geestdodende ruimte.

-Prima, zei hij met een stem die wakker was geworden.

-Fijn dat u meewerkt. Dat is prettig in de omgang. Dat zal uw succes bij de vrouwen verklaren, want u heeft op dat gebied een reputatie. Zeker sinds uw televisieoptredens.

-Dat denken de mensen maar.

-Wij weten het uit betrouwbare bron, ging de stem verder. Maar ik zal u niet lastig vallen met vragen over uw priveleven. Ik wil het vandaag met u hebben over het ontstaan van het universum. Kunt u mij daar iets over vertellen?

-Wat wilt u weten?, vroeg Haksteen die deze plotselinge verandering van onderwerp niet had zien aankomen.

-Een bondige samenvatting van uw opvattingen daarover. Daar zou u mij een groot plezier mee doen.

Hij dacht aan zijn redevoeringen, maar vroeg zich ondertussen af waarom ze met hem over het universum in gesprek wilden.

-Ik heb er geen probleem mee om daarover iets te vertellen. Maar wilt u mij dan eerst vertellen wie u bent en waarom ik hier ben?

De smurfenstem lachte.

-U zult er in moeten berusten dat ik mijn identiteit niet prijs geef. De achtergrond van deze hele onderneming laat zich echter wel beschrijven.

-Graag, zei hij.

-En ik vertel u die straks ook. Maar ik wil eerst dat u mij iets over het universum vertelt, en bondig graag. Dus steekt u maar van wal.

Haksteen begon, zij het met een onaangenaam gevoel, een verhandeling over het ontstaan van het universum. Regelmatig werd hij onderbroken, om te voorkomen –aldus de stem– dat hij stokpaardjes ging berijden. (*De details*

van het gesprek zijn achterin dit boek samengevat in de bijlage 'Gesprekken tussen de wetenschappers en hun ontvoerders', 'Gesprek 1')

Pas toen aan het einde duidelijk was dat Haksteen in evolutie geloofde en niet in het scheppingsverhaal, kwam zijn gespreksgenoot met een reactie. Hierdoor werd het Haksteen duidelijk wat de reden was voor de verhandeling. Zij wilden een discussie met hem over god's invloed op de evolutie. Waar hij niet in geloofde. En zij wilden die discussie winnen. De sfeer was er niet beter op geworden, en hij had er spijt van dat hij zijn verhandeling had gehouden. De stem klonk uitgesproken boos toen hij een soort preek begon te houden.

-Het is een misselijk makend, een walgelijk standpunt. En het is extra misselijk makend omdat uw soort zo aanmatigend is om te veronderstellen dat ze iets mag beweren wat ze niet kan bewijzen, namelijk dat er geen god zou bestaan. Wat is het voor een wreed standpunt dat er geen goddelijke vereffening is voor al dat onrecht op deze wereld? Wie wil geloven dat het leven niet meer is dan een *survival of the fittest*? Dat Hitler niet gestraft wordt en de slachtoffers van oorlogen, moord of zelfs de holocaust geen vereffening zouden krijgen na hun dood?

Het was even stil.

-En dus gaan wij daar iets tegen ondernemen, Haksteen. Het wordt tijd dat er een einde komt aan die atheïstische arrogantie. En er is maar een middel tegen.

De naam 'Haksteen', zonder meneer of professor, voelde als een stomp in zijn maag. Door plotseling zo ruw zijn achternaam in een zin te plaatsen, maakte de ander duidelijk dat hij beleefdheid van het ene op het andere moment overboord kon zetten. Haksteen bedacht dat hij te maken had met iemand die onberekenbaar kon zijn. En dus gevaarlijk. Dit berekenen van de intenties van zijn tegenstander kwam voortdurend op.

-Wat is dat middel?

-Dat vertellen wij alleen onze vrienden, de *ingewijden*.

-Ingewijden?

-U bent een intelligent en bevlogen mens, maar u staat volledig aan de verkeerde kant. Wij zullen u de komende tijd proberen op andere ideeën te brengen en het nuchtere verstand te laten zegevieren. Ook al hebben wij niet de geringste verwachting dat dat lukt. U wilt weten wie wij zijn. Dat zult u ontdekken. Ik heb u en passant al het nodige over ons verteld. Doordenkt u dit gesprek maar eens. Maar laat een ding duidelijk zijn. U bevindt zich aan de verkeerde kant. Met al uw inzichten.

De stem verdween en alt-J begon weer. Wie te vaak naar een song luistert, gaat merken dat die heel vervelend wordt. Hij probeerde zich op de details in de muziek te richten om dit effect te voorkomen. De drummer vooral, die in televisieopnames een goede indruk op hem had gemaakt.

Precies op dat moment las Deborah, op een andere plaats, de bijsluiters van een slaapmiddel dat ze had gekregen. Ze kon zich de afgelopen dagen moeilijk losmaken van de situatie; iets dat niemand verwonderde, ook haar zelf niet, maar om een specifieke reden. Haar twijfels. Natuurlijk was ze aangedaan door de gebeurtenis, maar zoals je aangedaan bent door de ontvoering van een familielid of vriend. Niet als bij een lover. Juist onder deze omstandigheden vond ze dat moreel verwerpelijk van zichzelf. *Ze miste Jan Jacob niet*. En natuurlijk piekerde ze over oorzaken. Vooral toen ze bij de

ontmoeting met Coen, de rechercheur, ook nog 'vlinders' begon te voelen. Dat had ze lang niet gevoeld bij een man. Ook hierin vond ze zichzelf moreel verwerpelijk.

Maar dit moest ze maar verdringen en ze verzette haar gedachten. Ze probeerde zich te herinneren wat Jan Jacob allemaal had gezegd over de christenfundamentalistische mails, maar hij ging daar zeer ontspannen mee om vanwege het grote aantal. Het was een van de akelige kanten van het internet. Bovendien had ze het gevoel dat dit een goed geplande ontvoering was, en dat ze zo min mogelijk per computer communiceerden om te vermijden dat er sporen ontstonden.

De brief aan Krijnen die in de pers zo breed was uitgemeten, besproken en geanalyseerd, was hem opgedragen, dat wist ze zeker. Niemand kon op basis van deze brief de conclusie trekken dat hij nog leefde. Ze was onmiddellijk op internet gaan zoeken naar bekende ontvoeringen. Heineken, Heijn en van der Valk. Ook had ze in een halve dag het boek 'Ontvoeringsbericht' van Garcia Marquez uitgelezen.

Daar ging het over geld. Maar waar ging het hier over? De suggestie in de pers dat er moslims achter de ontvoering zaten hield ze voor mogelijk. Het artikel over de christenfundamentalisten had ze ook gelezen, maar het leek haar minder logisch, omdat Nederland eigenlijk geen echt militante groeperingen kende, die op christelijke leest waren geschoeid. Dan was er nog de mogelijkheid dat Jan Jacob ontvoerd was door een enkel individu. Een gek, wie weet?

Het zat haar toch hoog dat ze zo in verwarring was over Coen. Misschien kwam het door haar laatste gesprek met Jan Jacob. Waarom had ze nu zo'n punt moeten maken van zijn zogenaamde vreemdgang, waarvan ze in alle eerlijkheid niet wist of hij zich er schuldig aan maakte? Het was meer provoceren geweest. Uit jaloezie, gaf ze zichzelf toe. Ze was enorm jaloers. Wat bezitsdrang was. Maar dat moest hij maar voor lief nemen, had ze altijd gezegd. Het ging om liefhebben, en dat was niet alleen maar 'lief', dat was ook 'hebben'.

Er waren een paar van zijn collega's langs geweest, en wat vrienden, maar eerlijk gezegd stond haar hoofd er niet naar. Enkelen van hen waren benaderd door de politie, maar geen van hen had ook maar enig idee over een man of vrouw of eventuele groep mensen die schuil kon gaan achter de ontvoering. Na de snelle brief aan Krijnen een paar dagen geleden was er niets meer vernomen van de ontvoerders; ondanks de toezegging uit de brief dat deze week meer informatie zou volgen. Ook dat knaagde aan haar. Ze wist wel, door zijn blogs, dat die Krijnen korte tijd was vastgehouden en daarna weer vrij was gelaten. Er rustte geen enkele verdenking op hem; ook hij was gebruikt door de ontvoerders.

Ineens was daar de wroeging weer. Ze had geen groot verlangen om haar 'man', zoals ze hem met een kwinkslag noemde in gesprekken, in haar armen te sluiten en hem te vragen om voor altijd te blijven. Ze waren niet slagvaardig genoeg geweest, vond ze. Ze hadden kennelijk bindingsangst of verlatingsangst of allebei, hij meer dan zij vond ze; en daar kon ze lang over nadenken. Door over hem na te denken probeerde ze haar gevoel voor hem dichterbij te brengen. Maar het maakte het verlangen niet groter en de vlinders voor Coen verdwenen niet. Haar broer Sam was ondertussen lief voor haar. Hij maakte af en toe iets te eten, maar ze had geen trek. Hij oefende druk op haar uit om toch salades te eten, of soep, en om iets minder

te roken. Regelmatig snauwde ze als ze met hem sprak, en haar broer nam haar dan in zijn armen en zei haar dat het allemaal goed kwam. Op haar werk leefden ze ook mee.

-Neem alle tijd die je nodig hebt, zei haar baas waar ze gewoonlijk niet veel mee had. Hij bleek ineens over verrassend veel inlevingsvermogen te beschikken. De omstandigheden brachten hem en haar dicht bij elkaar. Hij kwam regelmatig polsen hoe het met haar was, vroeg haar wat ze wilde, blijven of naar huis gaan. Hij dacht steeds dat ze emotioneel werd, dan luisterde hij net iets te nadrukkelijk en schoof haar een doos met tissues toe, die hij naar eigen zeggen 'speciaal voor dit soort gelegenheden' bewaarde. Zij vertelde hem dan dat hij op moest houden met de managementvaardigheden in de praktijk te brengen, die hij van nature niet had en kennelijk op cursus had geleerd.

Ze nam van tijd tot tijd haar mailcorrespondentie met Jan Jacob door. De hartstochtelijke mails van het begin las ze grondig. Later werden ze lauwer en minder gepassioneerd. Ze begon ook meer te klagen over zijn gedrag. De taal schiep een geschiedenis van hun leven samen, maar daarna richtte ze zich even op mails met informatie die ze aan elkaar schreven over hun werk. En daar vond ze zojuist een mail met een inhoud waarin de politie geïnteresseerd zou kunnen zijn. Ze had de passage bij ontvangst niet goed gelezen, omdat de andere informatie haar aandacht volledig had weggezogen. Maar juist het stuk waar ze overheen had gelezen leek haar op dit moment zeer relevant voor het onderzoek. Ze pakte haar mobiel en belde het nummer van Coen.

6.

De verdwijning van Haksteen was een mediahype geworden. Het internet stond er vol mee, de kranten zagen de verkoop van hun losse nummers en de aanbiedingen van goedkope proefabonnements exponeert toenemen. Ook de televisiezoekers hadden hun handen er vol aan. Er waren speculatieve achtergrondartikelen, terugblikken op de carrière van de ontvoerde televisiewetenschapper, interviews met zijn collega's en er was vooral veel commentaar op iets dat nog niet bekend was.

De belangrijkste grondtoon was dat er waarschijnlijk moslimfundamentalisten achter de ontvoering zaten. Zijn vriendschap met cabaretiers die zich cynisch over de islam hadden uitgesproken stond daarin centraal. Men kon echter vrijwel geen anti-islamitische uitspraken van hem vinden; wel kritische opmerkingen over godsdienst en spiritualiteit. Maar was dat voldoende reden om hem te gijzelen? Misschien was er iets anders. Een paar media vergrootten bijvoorbeeld zijn relatie met Deborah, een Joodse vrouw, uit. Moslimfundamentalisten zouden hun actie daartegen willen richten, was de veronderstelling. Dit was een mogelijkheid omdat het in Europa meerdere malen gebeurd was dat terroristen hun daden tegen joden hadden gericht, maar het was onduidelijk waarom ze haar dan niet zelf hadden ontvoerd, of een andere bekende Joodse wetenschapper.

Een andere discussie die opkwam was die over vrijheid van meningsuiting, die altijd de kop op stak wanneer een mediafiguur die grappen maakte over de opvattingen van de ander, een aanslag te verduren kreeg. Ook bij Haksteen zocht de pers dat onderwerp weer op. Waarbij uiteraard flink werd uitgehaald naar religie, die immers de wortel van alle kwaad en de moeder